

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie **K. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 4 lutego 2021 r.,

w przedmiocie dopuszczalności kasacji osoby lustrowanej,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

1. pozostawić kasację bez rozpoznania;
2. zwrócić K. J. uiszczoną opłatę od kasacji i zwolnić go od ponoszenia wydatków postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., orzekając w postępowaniu lustracyjnym na wniosek K. J., orzeczeniem z dnia 22 maja 2018 r., sygn. akt IV K (...), stwierdził, że złożył on zgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne. Orzeczenie to zostało zaskarżone na niekorzyść osoby lustrowanej apelacją prokuratora Oddziałowego Biura Lustracyjnego IPN-KŚZpNP w G..

Sąd Apelacyjny w (...), orzeczeniem z dnia 4 marca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), uchylił zaskarżone orzeczenie i na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 19 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów umorzył postępowanie.

Kasację od tego orzeczenie wniósł obrońca osoby lustrowanej i zaskarżając je w całości zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 7 k.p.k., art. 18 ustawy lustracyjnej z w zw. z art. 6 ust. 1 i 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) oraz prawa materialnego (art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej, art. 149 ust. 1 i 2 ustawy o Policji, art. 30 k.k.).

Odpowiedź na kasację złożył prokurator Oddziałowego Biura Lustracyjnego IPN-KŚZpNP w G. wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja obrońcy osoby lustrowanej jest niedopuszczalna z mocy ustawy i dlatego należało pozostawić ją bez rozpoznania.

Zajmując takie stanowisko, Sąd Najwyższy nie neguje – co oczywiste – samego uprawnienia osoby lustrowanej do wniesienia kasacji od prawomocnego orzeczenia sądu. Skoro wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2007 r., K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571) uznano art. 21b ust. 6 w pkt 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, w zakresie w jakim pozbawia osobę lustrowaną prawa do wniesienia kasacji od prawomocnego orzeczenia sądu, za niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3 Konstytucji i art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r., istnienie tego uprawnienia nie może budzić żadnych wątpliwości. Nie oznacza to jednak, że możliwość zaskarżenia przez osobę lustrowaną prawomocnego orzeczenia sądu nie podlega żadnym ograniczeniom.

Postępowanie lustracyjne nie posiada własnej kompletnej regulacji procesowej i zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jedn. tekst: Dz.U. z 2020 r. poz. 2141), w zakresie nieuregulowanym przepisami tej ustawy, do postępowania lustracyjnego, w tym odwoławczego oraz kasacyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. W myśl zaś art. 21 ust. 1 tej ustawy do osoby poddanej

postępowaniu lustracyjnemu mają zastosowanie przepisy dotyczące oskarżonego w postępowaniu karnym.

Wobec tego, że w ustawie lustracyjnej nie wyłączono stosowania zawartych w art. 523 § 2 i 3 k.p.k. ograniczeń podmiotowych i przedmiotowych wnoszenia kasacji ani też nie zawarto żadnego odmiennego unormowania dotyczącego dopuszczalności kasacji wnoszonej przez osobę lustrowaną jako stronę postępowania lustracyjnego, przyjąć należy, że znajdują w tym zakresie odpowiednie zastosowanie przepisy procedury karnej. Te zaś stanowią, że kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (§ 2), zaś kasację na niekorzyść można wnieść jedynie w razie uniewinnienia oskarżonego albo umorzenia postępowania (§ 3).

Ograniczenia te nie dotyczą kasacji wnoszonej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. oraz kasacji wnoszonej przez podmiot szczególny – Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Prawa Obywatelskich.

Stosując powyższe unormowania odpowiednio – a więc z uwzględnieniem specyfiki postępowania, które mają regulować, stwierdzić trzeba, że **w postępowaniu lustracyjnym kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie stwierdzenia faktu złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji określonych w art. 523 § 4 k.p.k.**

Jeżeli na gruncie postępowania karnego ustawodawca wyłączył możliwość wnoszenia kasacji na korzyść oskarżonego (o ile nie jest wnoszona z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub przez podmiot szczególny) nie tylko w przypadku umorzenia postępowania ze względu na wystąpienie przesłanek materialnoprawnych stypizowanych w art. 17 § 1 pkt 1–4 k.p.k., ale i warunkowego umorzenia postępowania, a nawet w przypadku skazania na inną karę niż kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, to brak normatywnego uzasadnienia do wywodzenia z przepisów określających sytuację procesową oskarżonego w procesie karnym uprawnienia osoby lustrowanej do

wniesienia kasacji od orzeczenia umarzającego wobec niej postępowanie lustracyjne, z powodu o którym mowa w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Uzasadnienia takiego nie stanowi w szczególności sama możliwości oparcia kasacji w postępowaniu lustracyjnym również na zarzucie rażącej niesprawiedliwości skarżonego orzeczenia.

Kasacja wniesiona na korzyść osoby lustrowanej K. J. nie pochodzi od podmiotu szczególnego i nie opiera się na uchybieniach określonych w art. 439 k.p.k. Jako niedopuszczana nie powinna zostać zatem przyjęta. Skoro to jednak nie wydano zarządzenia odmawiającego jej przyjęcia, na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. należało pozostawić ją bez rozpoznania.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono po myśli art. 624 § 1 k.p.k., uznając, że z uwagi na przyczynę pozostawienia kasacji bez rozpoznania, względy słuszności sprzeciwiają się obciążeniu osoby lustrowanej opłatą od kasacji i wydatkami postępowania kasacyjnego.